

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármestere

Ikt.szám: 41.115/2009.

Javaslat

a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosának jelentésében foglalt kezdeményezésekről való döntéshozatalra

A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa (a továbbiakban: országgyűlési biztos) 2009. június 3-án kelt levelében, több salgótarjáni lakos hozzá írt panasa alapján, vizsgálatot indított és tájékoztatást kért Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának a temetkezések finanszírozásának támogatásával kapcsolatos gyakorlata vonatkozásában. Az országgyűlési biztos tájékoztatása szerint „a panaszosok azért ítélik diszkriminatívnak az önkormányzat gyakorlatát, mert tudomásuk szerint annak alapján temetkezési kölcsön igénybevételére kizárólag hamvasztásos temetések esetén van lehetőség, míg koporsós temetések esetén - amely a cigány közösség hagyománya szerint az egyedül elfogadható temetkezési mód – nem nyújt ilyen segítséget az önkormányzat”.

Az országgyűlési biztos megkeresésében az alábbi kérdések megválaszolását kérte:

1. Az önkormányzat gyakorlata szerint milyen támogatások, segélyek, kölcsönök vehetők igénybe temetkezési költségekkel kapcsolatban felmerült finanszírozási nehézségek esetén?
2. Megfelel-e a valóságnak az az információ, hogy vannak olyan juttatási formák, melyek igénybevételét az önkormányzat kizárólag hamvasztásos temetések esetén teszi lehetővé?
3. Amennyiben a fenti állítás megfelel a valóságnak, akkor mi indokolja az annak alapjául szolgáló döntést?
4. A 2008. évben milyen arányban voltak a koporsós, illetve a hamvasztásos temetések a városban?
5. A 2008. évben milyen arányban voltak azok a koporsós, illetve hamvasztásos temetések, amelyek finanszírozási problémáival kapcsolatban segítséget kértek az önkormányzattól a hozzátartozók?

6. A 2008. évben az önkormányzat hány koporsós, illetve hány hamvasztásos temetés esetén utasította el, hogy segítséget nyújtson a hozzátartozóknak a felmerült finanszírozási nehézségekkel kapcsolatban, illetve mi indokolta az elutasításokat?

7. Megfelel-e a valóságnak az információ, mely szerint az önkormányzat temetkezésekkel kapcsolatos gyakorlata a helyi cigány közösséget lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hozza a lakosság más tagjaihoz képest?

8. Érkezett – e bejelentés az önkormányzathoz – akár a cigány kisebbségi önkormányzattól, akár más részéről - a fenti gyakorlatot kifogásoló tartalommal?

Az országgyűlési biztos kérdéseire adott válaszok részletesen, pontonként megválaszolásra kerültek a 2009. június 8-án kelt polgármesteri válaszlevélben, melyhez – az országgyűlési biztos kérésének megfelelően - mellékelve lettek azok az önkormányzati rendeletek, amelyek összefüggnek a temetkezéssel.

A polgármesteri válaszlevélre 2009. szeptember 2-án érkezett a hivatalhoz az országgyűlési biztos levele (pontos kelteztést nem tartalmaz), melyben az országgyűlési biztos tájékoztatót arról, hogy a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának a temetkezések finanszírozásának támogatásával kapcsolatos gyakorlata ügyében folytatott vizsgálatot lezárta. Az országgyűlési biztos a vizsgálatra vonatkozó jelentést (melyen szintén nincs pontos kelteztés) a leveléhez mellékelten megküldte, egyúttal kérte, hogy a jelentésében foglalt kezdeményezéseit a Közgyűlés az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 21. §-ában foglaltaknak megfelelően 30 napon belül tűzze napirendjére, és azokról határozati formában döntsön, valamint kérte a kezdeményezés tekintetében kialakított közgyűlési álláspontról, illetőleg a megtett, vagy tervezett intézkedésekről való tájékoztatását.

A jelentés III. Javasolt intézkedések című pontjában az országgyűlési biztos a fennálló visszasságok kiküszöbölése érdekében az Obtv. 21. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésénél, hogy „1.) Módosítsa a szociális ellátások rendjéről szóló 12/2000. (III. 27.) számú rendeletét oly módon, hogy az tartalmazzon kifejezetten a temetési segélyre vonatkozó, a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénynek megfelelő szabályozást.

2.) Módosítsa a szociális ellátások rendjéről szóló 12/2000.(III.27.) számú rendeletét akként, hogy egyértelműen kitűnjön belőle: mely esetekben van lehetőség – az elhunyt életében tett, a temetésének módjára vonatkozó rendelkezését is figyelembe véve – a koporsós köztemetésre.

3.) Kérjenek be, illetve alkalmazzanak egy időszakonként aktualizált árlistát a temetkezési szolgáltatásokról – akár a szociális rendelet mellékleteként – mely által az önkormányzat megfelelően tudná tájékoztatni a választópolgárokat a köztemetésre fordítható költségekről, illetve – kezdeményezésem 1) pontjára figyelemmel – a temetési segély legalacsonyabb összegéről.”

Az Obtv. 21. § (2) bekezdése kimondja, hogy az érintett szerv a kezdeményezés tekintetében kialakított érdemi állásfoglalásáról, illetve a megtett intézkedésről a kezdeményezés kézhezvételétől számított harminc napon belül tájékoztatja az országgyűlési biztost.

Ugyanezen rendelkezés (3) bekezdése szerint, ha a megkeresett szerv - a 20. § (4) bekezdésében meghatározott szervek kivételével - a kezdeményezéssel nem ért egyet a (2) bekezdésben megjelölt határidőn belül köteles azt véleményével ellátva felügyeleti szervéhez felterjeszteni. A felügyeleti szerv a felterjesztés kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles állásfoglalásáról, illetőleg a megtett intézkedésről az országgyűlési biztost értesíteni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlés, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése nem ért egyet a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának a temetkezések finanszírozásának támogatásával kapcsolatos gyakorlata ügyében című jelentésében foglalt kezdeményezéseivel. A Közgyűlés ezzel kapcsolatos véleményét jelen határozat melléklete tartalmazza.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: azonnal

Salgótarján, 2009. szeptember 16.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester

Vélemény:

- *a kezdeményezés 1. pontjához:* A temetési segély szabályozása a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 25. § (1) bekezdése szerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Ugyanezen paragrafus (3) bekezdés bd) pontja alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint temetési segélyt állapít meg. Az Sztv. 46. § (1) bekezdése kimondja, a települési önkormányzat a rendeletében meghatározott feltételek szerint temetési segélyt állapíthat meg.

Az Sztv. rendelkezései nem fogalmazzak meg az önkormányzat számára egyértelmű kötelezettséget a temetési segély, mint pénzbeli ellátás biztosítására. Ezt a kisebbségi és etnikai jogok országgyűlési biztosa is megállapítja a jelentésében: „a temetési segély önkormányzati rendeletben való szabályozásának kötelezettsége tekintetében az Sztv. rendelkezései nem egyértelműek”.

Amennyiben az önkormányzat rendeletben meghatározza ezt a pénzbeli támogatási formát, annak előirányzatát a költségvetésében biztosítani kell. A temetési segély forrását teljes mértékben az önkormányzatnak kellene előteremteni, ahhoz állami hozzájárulás nem igényelhető.

Bár az országgyűlési biztosi jelentés szerint „az önkormányzat pénzügyi nehézségei sem indokolhatják azt, hogy a temetési segély nem szerepel a szociális rendelet által szabályozott támogatási formák között”, azonban az mégsem hagyható figyelmen kívül, hogy az önkormányzat pénzügyi lehetőségei korlátozottak. Az önkormányzatnak számtalan feladatot kell ellátnia, szolgáltatást nyújtania, az ezek fedezetét biztosító források pedig évről évre jelentős mértékben csökkentek, és amint az a 2010-es költségvetésről szóló törvénytervezetben olvasható, a 2010. évben a korábbi évekhez képest leadott normatívák, mint önkormányzati bevételek összegének drasztikus csökkenésével kell számolni. A gazdasági válság hatására számtalan vállalkozás, gazdasági társaság ment, megy tönkre, vagy hagyja el a várost, melynek hatására jelentősen csökkent és csökken a helyi adóbevétel is.

Az önkormányzat a jelenleg meghatározott feltételek alapján biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások mellett további pénzbeli ellátás nyújtására nem képes, különösen akkor nem, ha ahhoz állami támogatás nem társul.

Az önkormányzat biztosítja a feltételek fennállása esetén a köztemetést, valamint a temetés során felmerült egyes költségekhez is nyújt pénzübeli támogatást átmeneti segély, illetve rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keretében. Ezen támogatások nyújtása nem „sérti a jogbiztonságot”, és nem sérti „az önkormányzati jogalkotás rendjét, hogy Salgótarján Megyei Jogú Város szociális rendelete nem tartalmaz kifejezetten a temetési segélyre vonatkozó rendelkezéseket”. Az önkormányzat a rendeleteiben megállapított ellátási formákra vonatkozó szabályokat a magasabb szintű jogszabályokban foglaltakra figyelemmel állapította meg.

- *a kezdeményezés 2. pontjához:* Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a szociális ellátások rendjéről szóló 12/2000. (III.27.) számú rendeletének a köztemetésen belül a temetés módjára vonatkozó rendelkezései a temetőkről és a temetkezésekről szóló 1999. évi XLIII. törvény 19-20. §-aiban foglaltakra figyelemmel kerültek meghatározásra, ezért a rendelet módosítása nem indokolt, továbbá a különböző jogszabályokat a jogalkalmazás során együttesen kell alkalmazni.

- *a kezdeményezés 3. pontjához:* A közgyűlés nem tartja indokoltnak temetkezési szolgáltatásról szóló ajánlat, árlista rendelet mellékletekénti megjelenítését. Köztemetés felmerülésekor a választópolgárok a köztemetéssel kapcsolatban mind a köztemetéssel foglalkozó ügyintézőtől, mind a temetkezési szolgáltatóktól tájékoztatást kapnak. A kezdeményezés 3. pontjában megfogalmazott temetési segély legalacsonyabb összegére vonatkozó rész, tekintettel a vélemény első francia bekezdésében foglaltakra, nem értelmezhető.